

Sygn. akt III AUa 2132/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Janina Kacprzak

Sędziowie: SSA Anna Szczepaniak-Cicha (spr.)

SSA Anna Rodak

Protokolant: st. sekr. sąd. Aleksandra Słota

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 października 2016 r. w Ł.

sprawy **R. B.** przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o rozliczenie emerytury

na skutek apelacji R. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 30 września 2015 r. sygn. akt VIII U 129/15

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 2132/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 grudnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie art. 103-105, art. 127, art. 138-140, art. 141 ust. 1-3 oraz art. 142-144 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 22 lipca 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty, a także ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, dokonał rozliczenia emerytury R. B. w związku z osiągniętym przez niego przychodem w poszczególnych miesiącach 2013 r., w okresie od dnia 1 września 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. W decyzji wskazano, że w miesiącu wrześniu 2013 r. ubezpieczony osiągnął przychód w wysokości 27.490,83 zł, w miesiącu październiku 2013 r. w wysokości 2.017,41 zł, a łączny przychód osiągnięty w 2013 r. wyniósł 29.508,24 zł. Osiągnięty przychód uzasadniał zawieszenie świadczenia łącznie o kwotę 5.427,17 zł, a emerytura w poszczególnych miesiącach rozliczanego okresu była wypłacana w pełnej wysokości. W konsekwencji Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił, że R. B. jest zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w wysokości 5.427,17 zł.

W dniu 29 grudnia 2014 r. R. B. złożył odwołanie od tej decyzji do protokołu. Podniósł, że w miesiącu wrześniu 2014 r. wypłacone mu zostało wynagrodzenie za miesiąc sierpień w kwocie 5.598,45 zł, co nie powinno być uwzględniane w rozliczeniu, a nadto ostateczna decyzja i podjęcie wypłaty emerytury nastąpiło od dnia 1 września 2013 r., tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek. W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie i powołał argumentację wskazaną w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 30 września 2015 r. oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Sąd Okręgowy ustalił, że R. B., urodzony (...), od dnia 1 września 1965 r. pozostawał w zatrudnieniu w (...) S.A. Oddział Ł.-Miasto.

R. B. w dniu 17 kwietnia 2013 r. wystąpił z wnioskiem o emeryturę. Decyzją z dnia 14 maja 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 1 kwietnia 2013 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, ustalając jej wysokość. Jednocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę świadczenia, z uwagi na kontynuację zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy.

W dniu 10 września 2013 r. ubezpieczony wystąpił z wnioskiem o podjęcie wypłaty emerytury, z uwagi na rozwiązanie stosunku pracy z dniem 10 września 2013 r. Decyzją z dnia 25 września 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił ostateczną wysokość i podjął wypłatę emerytury od dnia 1 września 2013 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Wysokość świadczenia należnego skarżącemu wyniosła 5.427,17 zł.

Sąd ustalił, że w miesiącu wrześniu 2013 r. R. B. otrzymał wynagrodzenie za sierpień 2013 r. w kwocie 5.598,45 zł, ponadto wypłacono mu ekwiwalent za urlop za 2013 rok w wysokości 2.130,59 zł oraz niepełną nagrodę jubileuszową w kwocie 25.360,24 zł, od której odprowadzono składki na ubezpieczenia społeczne. Łącznie we wrześniu 2013 r. wnioskodawca otrzymał wynagrodzenie i pozostały oskładkowany przychód w wysokości 27.490,83 zł. W miesiącu październiku 2013 r. odwołujący się pobrał wynagrodzenie za wrzesień 2013 r. w kwocie 2.017,41 zł.

Ustalając powyższy stan faktyczny Sąd pierwszej instancji bazował na dowodach z dokumentów, podkreślając, że ich treść nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania. Sąd zważył, że w ustalonych okolicznościach odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 103a-106. Z kolei w myśl art. 104 ust. 1 tej ustawy, prawo do emerytury lub renty ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu, na zasadach określonych w ust. 3-8 oraz w art. 105, w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności, podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 2 oraz z tytułu służby wymienionej w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 6. Według ust. 2 przywołanego przepisu, za działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 1, uważa się zatrudnienie, służbę lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie pozarolniczej działalności, z uwzględnieniem ust. 3. Przepisy ust. 1, 1a i 2 stosuje się również do osób wyłączonych z obowiązku ubezpieczenia społecznego z tytułu ustalenia prawa do emerytury i renty lub wykonujących działalność niepodlegającą obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z uwagi na podleganie temu obowiązkowi z innego tytułu (ust. 4).

Na podstawie ust. 8 art. 104, w razie osiągnięcia przychodu w kwocie przekraczającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, nie wyżej jednak niż 130% tej kwoty, świadczenie ulega zmniejszeniu o kwotę przekroczenia, nie większą jednak niż kwota maksymalnego zmniejszenia obowiązująca w dniu 31 grudnia 1998 r. w wysokości 24% kwoty bazowej obowiązującej przy ostatniej waloryzacji w 1998 r. - dla emerytury lub renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Kwoty graniczne przychodu dla mijającego roku kalendarzowego ogłasza Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” (ust. 10). Zgodnie z Komunikatem Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 listopada 2013 r. w sprawie granicznych kwot przychodu dla 2013 roku stosowanych przy zawieszaniu albo zmniejszaniu emerytur i rent (M.P. z dnia 29 listopada 2013 r. poz. 961), kwota graniczna przychodu odpowiadająca 70 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wynosiła - 30.661,20 zł (co stanowi sumę kwot przychodu odpowiadających 70% przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w wysokości: 2.457,20 zł - od 1 stycznia 2013 r. do 28 lutego 2013 r., 2.583,30 zł - od 1 marca 2013 r. do 31 maja 2013 r., 2.618,10 zł - od 1 czerwca 2013 r. do 31 sierpnia 2013 r., 2.528,80 zł - od 1 września 2013 r. do 30 listopada 2013 r., 2.556,20 zł - od 1 grudnia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.), natomiast 130% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego wynosiło 56.941,30 zł (co stanowi sumę kwot przychodu odpowiadających 130% przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w wysokości: 4.563,30 zł - od 1 stycznia 2013 r. do 28 lutego 2013 r., 4.797,40 zł - od 1 marca 2013 r. do 31 maja 2013 r., 4.862,10

zł - od 1 czerwca 2013 r. do 31 sierpnia 2013 r., 4.696,30 zł - od 1 września 2013 r. do 30 listopada 2013 r., 4.747,30 zł - od 1 grudnia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.).

Sąd pierwszej instancji podniósł także, że w myśl art. 138 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu. Za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się: świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania oraz świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia (ust. 2). Przepis art. 138 ust. 4 stanowi, że nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń za okres dłuższy niż 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ rentowy o zajściu okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, a mimo to świadczenia były jej nadal wypłacane, w pozostałych zaś wypadkach - za okres dłuższy niż 3 lata, z zastrzeżeniem ust. 5. Zgodnie z treścią ust. 5 - kwoty nienależnie pobranych świadczeń w związku z osiągnięciem przychodów, o których mowa w art. 104 ust. 1, podlegają zwrotowi za okres nie dłuższy niż 1 rok kalendarzowy poprzedzający rok, w którym wydano decyzję o rozliczeniu świadczenia, jeżeli osoba pobierająca to świadczenie powiadomiła organ rentowy o osiągnięciu przychodu, w pozostałych zaś przypadkach - za okres nie dłuższy niż 3 lata kalendarzowe poprzedzające rok wydania tej decyzji.

Sąd Okręgowy przywołał również § 1 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 22 lipca 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty - który to akt prawny znajduje nadal zastosowanie nadal na podstawie art. 194 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - stanowiący, że dochód wypłacony z tytułu pracy, służby lub działalności, o której mowa w ust. 1, wykonywanej przed miesiącem, od którego ustalono prawo do emerytury lub renty, zwanych dalej „świadczeniami”, nie ma wpływu na zawieszenie ani na zmniejszenie świadczeń.

W rozpoznawanej sprawie kwestią sporną było, czy organ rentowy rozliczył świadczenie emerytalne wnioskodawcy za okres od dnia 1 września 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. Wnioskodawca podnosił, że skoro do dnia 10 września 2013 r. posiadał status pracującego emeryta, to wyłącznie przychód, jaki uzyskał w tym okresie, może być przyjmowany do ustalenia, czy przekroczył ustalone granice dochodu. Innymi słowy twierdził, że wypłacone mu w 2013 r. należności pracownicze przysługują za okres przed dniem podjęcia wypłaty i jako takie nie mogą być przyjęte do rozliczenia świadczenia. R. B. nie kwestionował przy tym wysokości kwoty oznaczonej w decyzji, lecz zasadę jej pobrania.

Sąd Okręgowy stanowiska ubezpieczonego nie podzielił podnosząc, że taki pogląd nie znajduje oparcia w treści § 1 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 22 lipca 1992 roku w sprawie szczegółowych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty jest nietrafny. Jedynie przychody wypłacone z tytułu pracy wykonywanej przed miesiącem, od którego ustalono prawo do emerytury lub renty nie mają wpływu na zawieszenie lub zmniejszenie tych świadczeń. Natomiast prawo wnioskodawcy do emerytury ustalone zostało od dnia 1 kwietnia 2013 r., tylko zawieszono wypłatę z uwagi na kontynuację zatrudnienia, zaś od dnia 1 września 2013 r. nastąpiło podjęcie wypłaty świadczenia. W takiej sytuacji kwoty wynagrodzeń wypłacone w miesiącu wrześniu 2013 r. podlegają rozliczeniu, albowiem ich wypłata nastąpiła po miesiącu, w którym ustalono prawo do emerytury.

Stwierdzając powyższe Sąd Okręgowy wskazał, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych prawidłowo w zaskarżonej decyzji przyjął, iż osiągnięty przez R. B. w miesiącu wrześniu 2013 r. przychód uzasadniał zawieszenie świadczenia i ustalił, że skarżący jest zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w wysokości 5.427,17 zł. W tym stanie rzeczy Sąd odwołanie wnioskodawcy oddalił na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W apelacji od skierowanej przeciwko orzeczeniu w całości R. B., zastąpiony profesjonalnie, zarzucił wyrokowi:

- naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj.:

1/ art. 233 § 1 k.p.c. przez błędną i wybiórczą analizę zabranego w sprawie materiału dowodowego, polegającą na pominięciu faktu, iż skarżący w miesiącu sierpniu 2013 r., za który otrzymał wynagrodzenie w miesiącu wrześniu 2013 r., miał zawieszona prawo do emerytury, a w konsekwencji ustalenie, że przychód osiągnięty w miesiącu stanowi świadczenie nienależne w myśl przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r.;

- naruszenie norm prawa materialnego, tj.:

2/ art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 r. przez błędną jego wykładnię, polegającą na przyjęciu, że przychód osiągnięty z tytułu pracy za okres, kiedy skarżący miał zawieszona prawo do emerytury wpływa na wysokość lub zasadność wypłacania świadczenia emerytalnego;

3/ art. 138 ust. 1 w związku z ust. 4 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przez błędną jego wykładnię, polegającą na przyjęciu, że świadczenie otrzymane przez skarżącego ma charakter świadczenia nienależnie pobranego w sytuacji, gdy w miesiącu wrześniu 2013 r. skarżący otrzymał w związku z pracą wykonywaną w miesiącu sierpniu 2013 r., kiedy jego prawo do świadczenia emerytalnego było zawieszona;

4/ § 1 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty z dnia 22 lipca 1992 r. przez błędną jego wykładnię, polegającą na przyjęciu, że dochód wypłacony we wrześniu 2013 r. z tytułu pracy wykonywanej w miesiącu sierpniu 2013 r. ma wpływ na wysokość świadczenia emerytalnego w sytuacji, gdy do 31 sierpnia 2013 r. prawo do emerytury skarżącego było zawieszona;

5/ art. 5 k.c. przez błędną jego wykładnię, polegającą na przyjęciu, że sytuacja, w której skarżący, będąc uprawnionym do świadczeń z dwóch tytułów pobiera tylko jedno z nich z uwagi na zawieszona prawa do drugiego, jest sprzeczna z powołanymi przepisami.

W świetle tych zarzutów apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie odwołania i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego nie jest zasadna.

Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił stan faktyczny, który Sąd drugiej instancji przyjmuje jako własny.

Zważyć trzeba, że apelujący powtórzył w swym środku odwoławczym głównie te zarzuty, które poddał już pod osąd w postępowaniu pierwszoinstancyjnym i do których Sąd Okręgowy dość wyczerpująco się odniósł w pisemnych motywach wyroku. Stan faktyczny sprawy zasadniczo nie jest sporny, ustalony został na podstawie dowodów z dokumentów, które nie były kwestionowane. Apelacyjny zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. de facto nie dotyczy oceny dowodów, gdyż żadnych argumentów co do tego, który konkretnie dowód oceniony został z przekroczeniem zasady swobodnej oceny dowodów, skarżący nie przedstawił. Zarzut ten w istocie dotyczy subsumcji.

Jak wskazał Sąd Okręgowy, warunkiem zakwalifikowania świadczenia jako nienależnie pobranego i podlegającego zwrotowi według art. 138 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 887 ze zm.), jest stwierdzenie, że emerytura lub renta podlega zmniejszeniu w związku z osiągnięciem przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. Chodzi tu o przychód brany pod uwagę przy ustalaniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (art. 4 pkt 9-10 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) wraz z kwotami pobranych zasiłków, świadczeń i wynagrodzenia za pracę, o których mowa w art. 104 ust. 6, z wyłączeniem tych składników przychodu, których nie uwzględnia się w podstawie wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe na mocy rozporządzenia (...) z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. Nr 161, poz. 1106 ze zm.). Taki oskładkowany przychód w kwocie 27.490,83 zł osiągnął wnioskodawca w miesiącu wrześniu 2013 r., przy czym w ramach tej kwoty wypłacono mu wynagrodzenie za sierpień

2013 r. w kwocie 5.598,45 zł. Sąd Okręgowy uznał, że wysokość wypłaconych R. B. świadczeń ze stosunku pracy przekroczyła 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy. Przekroczenie tej wysokości skutkuje zaś zawieszeniem prawa do świadczenia z mocy art. 103 ust. 1 w związku z art. 104 ust. 7 ustawy emerytalnej, a jeśli świadczenie podlegające zawieszeniu zostało świadczeniobiorcy wypłacone, to organ rentowy uprawniony jest do dochodzenia zwrotu świadczenia.

Kluczowe znaczenie apelujący przypisuje faktowi rozliczenia wypłaty przychodu ze stosunku pracy w miesiącu wrześniu 2013 r., jako przychodu emeryta, choć pozostawał on w stosunku pracy tylko do dnia 10 września 2013 r. W ocenie skarżącego, wynagrodzenie wypłacone w miesiącu wrześniu za pracę w miesiącu sierpniu 2013 r. nie powinno być uwzględnione w rozliczeniu, gdyż w sierpniu 2013 r. wnioskodawca nie pobierał jeszcze emerytury. Nadto ubezpieczony był pracownikiem w okresie od 1 do 10 września 2013 r. i wynagrodzenie należne mu za ten czas stanowi kwota 2.017,41 zł. Biorąc pod uwagę ten krótki okres, kiedy wnioskodawca jednocześnie pracował i pobrał świadczenie emerytalne (przyznane od 1 września 2013 r.), tylko wynagrodzenie za ten okres mogło być uwzględnione do rozliczenia, a ta kwota nie przekracza 70% przeciętnego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy.

Podnieść należy, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu lub zmniejszeniu w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego - art. 104 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Tym zaś przychodem jest przychód w rozumieniu przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych m.in. z tytułu wynagrodzenia za pracę w ramach stosunku pracy (por. szerzej - uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2009 r., I UZP 5/09, OSNP 2010 nr 5-6, poz. 71). Z kolei podstawą wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne są (fizycznie) otrzymane - wypłacone środki pieniężne, a także środki postawione do dyspozycji pracownika, stąd przy ustalaniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne istotne jest, czy powstał przychód z tytułu stosunku pracy, a więc czy nastąpiła wypłata należności lub jej postawienie do dyspozycji ubezpieczonego. Z powyższego wynika, że wynagrodzenie za pracę będzie dla pracownika przychodem tego roku podatkowego, w którym zostało otrzymane, choćby nawet dotyczyło ono roku poprzedniego (tak m.in. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 12 grudnia 1997 r., I SA/Wr 1757/96, niepublikowany). Ta sama zasada dotyczy wynagrodzenia za pracę w poprzednim miesiącu, wypłaconego w miesiącu następnym. Innymi słowy, przy ustalaniu, czy przychód wpływa za zawieszenie lub zmniejszenie świadczenia obowiązuje zasada, zgodnie z którą przychód uważa się za osiągnięty w miesiącu (roku), w którym został wypłacony lub przedstawiony do wypłaty. Niezależnie od tego, w jakim okresie wykonywana była praca, z której uzyskano przychód, wynagrodzenie uznawane jest za przychód osiągnięty w miesiącu, w którym go wypłacono (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 16 stycznia 2014 r., III AUa 1838/13, LEX nr 2000455).

Jedyny wyjątek przewiduje przepis § 1 ust. 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 22 lipca 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty (Dz. U. Nr 58, poz. 290) stanowiąc, że dochód wypłacony z tytułu pracy, służby lub działalności, o której mowa w ust. 1, wykonywanej w okresie, w którym wypłata świadczenia była zawieszona, uważa się za dochód uzyskany w tym okresie, jeżeli jest to dla emeryta lub rencisty korzystniejsze. Sąd Okręgowy pominął tę normę w swych rozważaniach, co jednak nie wpływa na trafność rozstrzygnięcia. Wprawdzie w sierpniu 2013 r. wypłata emerytury na rzecz R. B. była zawieszona, jednakże pomniejszenie podstawy wymiaru składek za wrzesień 2013 r. o kwotę wynagrodzenia wypłaconego za sierpień 2013 r., nie powoduje takiego zmniejszenia przychodu we wrześniu, iż wynosi on mniej, niż przeciętne wynagrodzenie w III kwartale - zob. Komunikat Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 listopada 2013 r. w sprawie kwot przychodu odpowiadających 70% i 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za III kwartał 2013 r. stosowanych przy zmniejszaniu lub zawieszaniu emerytur i rent (M.P. z 2013 r., poz. 960).

Nie ma racji skarżący podnosząc, że był pracownikiem w okresie od 1 do 10 września 2013 r. i tylko wynagrodzenie za ten okres (2.017,41 zł) powinno być uwzględnione przy rozliczaniu wysokości emerytury. Wynagrodzenie to wypłacono ubezpieczonemu w październiku 2013 r. i pozostało ono bez wpływu na zawieszenie lub zmniejszenie emerytury za październik 2013 r.

Nie są uzasadnione także pozostałe zarzuty apelacji. Zarówno nagroda jubileuszowa, jak i ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, wymagalne w dacie rozwiązania stosunku pracy, były świadczeniami pracowniczymi należnymi R. B. we wrześniu 2013 r. i w tym właśnie miesiącu zostały mu wypłacone. Od dnia 1 września 2013 r. organ rentowy podjął wypłatę emerytury na rzecz R. B., do której prawo pozostawało zawieszona na podstawie art. 103a ustawy, toteż wymienione przychody ze stosunku pracy, podlegające obowiązkowi ubezpieczenia społecznego i wypłacone w miesiącu wrześniu 2013 r., należało uwzględnić do rozliczenia emerytury za wrzesień. Przez owe 10 dni miesiąca września 2013 r. ubezpieczony był jednocześnie uprawnionym do wypłaty emerytury świadczeniobiorcą i osobą, która osiągnęła przychód ze stosunku pracy, a więc osobą objętą normą art. 104 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Suma przychodu przekroczyła 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, co uprawniało organ rentowy do zawieszenia prawa do emerytury R. B. za wrzesień 2013 r. z powodu pułapu osiągniętego przychodu, a w konsekwencji do żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

Sąd Apelacyjny podziela utrwalone w judykaturze zapatrywania, że prawa i obowiązki stron stosunku ubezpieczenia społecznego są określone przepisami o charakterze ściśle bezwzględnie obowiązującym, organ rentowy nie może świadczyć niczego w ramach swobodnego uznania, a zasady współzycia społecznego są klauzulą generalną, do której prawo ubezpieczeń społecznych się nie odwołuje. Skoro instytucja zwrotu świadczeń służy zrekompensowaniu straty, jaką Fundusz (w istocie wszyscy ubezpieczeni) poniósł wskutek wypłaty nieprzysługującego świadczenia, to zwrot nienależnie pobranego świadczenia powinien odpowiadać wysokości kwoty, o którą Fundusz Ubezpieczeń Społecznych bezpodstawnie został uszczuplony (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2008 r., I UK 154/08, OSNP 2010 nr 11-12, poz. 148). Dlatego też obce prawu ubezpieczeniowemu jest wyłączenie możliwości dochodzenia zwrotu świadczenia, w istocie swej nienależnego, nawet gdy jego spełnienie czyniło zadość zasadom współzycia społecznego (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 listopada 2015 r., III UK 22/15, Legalis nr 1364673). Apelacyjny zarzut obrazy art. 5 k.c. jest zatem całkowicie chybiony.

Z powyższych względów apelacja R. B. uległa oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.